

Nationale Milieudatabase (NMD) zet nieuwe stappen richting 'basiskamp'

In het jaar 2050 moet de EU klimaatneutraal zijn. Tegen die tijd moet de bouw energieneutraal en circulair zijn: daartoe is de Transitieagenda Bouw opgesteld, waarmee beleid wordt uitgezet op dit gebied. Er wordt een stelsel opgetuigd dat aansluit bij de Wkb, de basis hiervan moet in 2023 op poten zijn gezet.

De klimaateisen zijn Europees: in Nederland is de Nationale Milieudatabase (NMD) ervoor verantwoordelijk om de noodzakelijke stappen richting een circulaire en energie-neutrale bouwpraktijk te zetten. De stichting is opgericht om als onafhankelijke organisatie de bepalingmethode met de bijbehorende database voor het vaststellen van milieuprestaties van gebouwen en GWW projecten te beheren en te onderhouden. De bepalingmethode is door de overheid als uniforme meetmethode in de bouwregelgeving aangewezen en wordt in samenspraak met marktpartijen en overheid continu aangepast aan Europese en nationale ontwikkelingen op het gebied van circulair bouwen. Een belangrijk kenmerk van de NMD is dat het een breed gedragen organisatie is, die als stichting geen winstoogmerk heeft.

Per 1 januari 2021 is Jan-Willem Groot aangesteld als directeur van de NMD. Hij volgt daarmee Harry Nieman op, die als commissielid bij de organisatie betrokken zal blijven. Verder is de organisatie in het afgelopen jaar aanzienlijk uitgebreid. De meest opvallende aanstellingen zijn die van datamanagers Tom de Boer en Jara Schulz en accountmanager Pieter Lieferring. De organisatie werkt momenteel met een team van zeven medewerkers. Verder worden ook veel werkzaamheden uitbesteed of ingehuurd. *steilDAK* sprak met Jan-Willem Groot, Harry Nieman en Tom de Boer.

MPG aangescherpt

De MilieuPrestatie-eis van Gebouwen (MPG) wordt per het voorjaar van 2021 aangescherpt. De MPG is een belangrijke maatstaf voor de duurzaamheid van een gebouw: hoe lager de MPG, hoe duurzamer het materiaalgebruik. De milieuprestatie van materialen en gebouwinstallaties van gebouwen zal een steeds belangrijker factor worden in de totale milieubelasting van een gebouw. De MPG is een objectief hulpmiddel in het ontwerpproces en het kan gebruikt worden in een Programma van Eisen om het resultaat van een ontwerpproces vast te leggen. Vanaf voorjaar 2021 geldt voor de MPG een maximum grenswaarde van 0,8. De verwachting is dat de grenswaarde per 2030 zal

worden verlaagd naar 0,5. Harry Nieman: "In het Nederlandse Bouwbesluit is vastgelegd dat bij de bepaling van de MPG (woningen en kantoren) uit moet worden gegaan van de Bepalingmethode Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken. De Nationale Milieudatabase is gekoppeld aan de bepalingmethode. Het lijkt me wenselijk dat dit in volgende wijzigingen van de bouwregelgeving wordt uitgebreid naar alle gebouwen en bouwwerken. De berekeningsmethode van de milieuprestatie van materialen is Europees vastgelegd in de EN 15804 en de berekeningsmethode van de milieuprestatie van gebouwen in de EN 15978. De methode is dus in alle Europese landen hetzelfde, al heeft ieder lidstaat de vrijheid om eigen accenten te leggen. De berekening betreft alle fases van het materiaal, de gehele levenscyclus van cradle to cradle. Deze bepalingmethode wordt ook wel aangeduid als Levens Cyclus Analyse (LCA)."

De MPG van een gebouw is de som van de schaduwkosten van alle toegepaste materialen in een gebouw. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de materialen die worden vervangen tijdens de levensduur van het gebouw. De totale som wordt gedeeld door de levensduur en door de bruto vloeroppervlakte van een gebouw in een 1-puntsscore. Die 1-puntsscore is ook als eis vermeld in de bouwregelgeving en wordt ook in andere instrumenten gebruikt, bijvoorbeeld de Milieu Investeringsaftrek (MIA).

Om de milieubelasting van een enkel materiaal te bepalen, wordt dus een LCA uitgevoerd. De LCA moet worden uitgevoerd door een LCA-deskundige, die weer wordt gecontroleerd door de Technisch Inhoudelijke Commissie (TIC) aangestelde erkende LCA-deskundige. De Bepalingmethode in combinatie met de NMD wordt gebruikt door gevalideerde instrumenten om de milieuprestatie te bepalen.

Scheidend directeur
Harry Nieman.

De momenteel gevalideerde instrumenten zijn:

- GPR Materiaal
- MPG Toets hulp
- Oneclick LCA
- DuboCalc

Op korte termijn zullen naar verwachting ook andere rekeninstrumenten worden gevalideerd. De kenmerken van materialen uit de LCAs worden door NMD verzameld in de database. Een producent of leverancier moet er zelf voor zorgen dat een product in de NMD wordt opgenomen. "Daarnaast worden de productkenmerken getoond in hun samenhang, gekoppeld met de Wkb en, waar nodig en mogelijk, BIM", aldus Tom de Boer. "Hiertoe ontwikkelen wij een viewer, waarmee eenvoudig de diverse (milieu)aspecten van een product kunnen worden bekeken en, via bijvoorbeeld BIM, de toepasbaarheid van de producten in samenhang met elkaar. Een gebouw dat volledig is gerealiseerd uit de meest milieuvriendelijke materialen hoeft niet kwalitatief het beste gebouw te zijn. Soms vraagt de praktijk om toepassing van een materiaal dat misschien een grotere milieubelasting heeft, maar om kwalitatieve redenen de voorkeur geniet. Een ander aspect is dat de waarden van de vier fases van de levensduur van het product van elkaar worden onderscheiden, in plaats van dat er één waarde voor de gehele levenscyclus wordt afgegeven. Op deze manier speelt de database nu al een belangrijke rol bij de keuzes van de overheid bij het duurzaam inkopen."

NMD 3.0

In het afgelopen jaar heeft de NMD zoals gezegd een aantal belangrijke stappen gezet om te komen tot de zogeheten NMD 3.0. Dat is ook nodig, omdat het doel is om in 2023 het 'basiskamp' gereed te hebben, van waaruit gewerkt kan

worden aan een volledig klimaatneutrale bouw in 2050. De website is vernieuwd en er wordt van alles georganiseerd om de activiteiten uit te dragen. Zo worden er bijvoorbeeld periodiek nieuwsbrieven verstuurd en webinars georganiseerd. Ook heeft de NMD sinds kort een nieuw logo, waarmee fabrikanten kunnen communiceren dat hun product is opgenomen in de milieudatabase. Jan-Willem Groot geeft aan dat de NMD in de komende periode voort zal gaan op deze route, wat betekent dat de NMD zich verder zal positioneren als het knooppunt voor duurzaam bouwen. "We zien onszelf als een soort Utrecht CS, waarbij we alle activiteiten die op dit gebied worden ontwikkeld in de bouw aan elkaar worden verbonden." ●

Dit artikel kunt u lezen op www.steildak.nl

DISCUSSIE OVER DUURZAAMHEID HOUT MOMENTEEL WORDT EEN DISCUSSIE GEVOERD OVER DE REKENMETHODE VOOR DE MPG. DE TIJDELIJKE OPSLAG VAN CO2 WORDT HIERIN NIET MEEGENOMEN, WAT NADELIG IS VOOR DE BIOBASED BOUWMATERIALEN. MIDDELS EEN MANIFEST, OPGESTELD DOOR ONTWIKKELAAR VORM, EN ONDERTEKEND DOOR TAL VAN TOONAANGEVENDE BEDRIJVEN EN PERSONEN, WORDT HIERVOOR AANDACHT GEVRAAGD: EEN EERLIJK SPEELVELD VOOR EEN DUURZAMER NEDERLAND. DE NMD STELT ZICH IN DEZE DISCUSSIE NEUTRAAL OP EN VOLGT DE BESLUITVORMING VAN DE OVERHEID.

Vlnr: Heleen Scholte (communicatie), Tom de Boer (senior datamanager), Piet van Luijk (accountmanager), Jara Schulz (datamanager), Jan-Willem Groot (directeur), Pieter Lieferring (accountmanager) en Monique Vos (office manager).